

Warszawa, dnia 26 marca 2024 r.

DPP-TPZ.0272.19.2024(30)

DECYZJA

Na podstawie art. 3 ust. 1 i 5 oraz ust. 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1497, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.), zwanej dalej: „Kpa”, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 5 marca 2024 r. CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie (adres: ul. Wał Miedzeszyński 608, 03-994 Warszawa), KRS: 0000961269, NIP: 1133053705, dotyczącego wykreślenia z listy, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy,

odmawiam uwzględnienia wniosku z dnia 5 marca 2024 r. CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie (adres: ul. Wał Miedzeszyński 608, 03-994 Warszawa), KRS: 0000961269, NIP: 1133053705, o wykreślenie z listy, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy.

UZASADNIENIE

W dniu 6 grudnia 2023 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał decyzję nr DPP-TPZ.0272.117.2023 (3), na mocy której postanowił:

1. wpisać CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie, KRS 0000961269, NIP 1133053705, na listę, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy;
2. zastosować wobec podmiotu, o którym mowa w punkcie 1:
  - a) zamrożenie funduszy i zasobów gospodarczych w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 765/2006 z dnia 18 maja 2006 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. Urz. UE L 134 z 20.05.2006, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 765/2006”, będących własnością, pozostających w posiadaniu, pozostających

w faktycznym władaniu lub pod kontrolą podmiotu, o którym mowa w pkt 1, w zakresie funduszy zgromadzonych na rachunkach bankowych należących do podmiotu, o którym mowa w pkt 1,

- b) zakaz udostępniania podmiotowi, o którym mowa w pkt 1 lub na jego rzecz – bezpośrednio lub pośrednio – jakichkolwiek funduszy lub zasobów gospodarczych w rozumieniu rozporządzenia 765/2006,
- c) zakaz świadomego i umyślnego udziału w działaniach, których celem lub skutkiem jest ominięcie środków wskazanych w lit. a i b,
- d) wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, z późn. zm.).

Decyzja została wydana na wniosek Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwanego dalej również „Szefem CBA”, a w jej uzasadnieniu wskazano, że cyt. „*Chemagrotrade Polska Sp. z o.o. zajmuje się dystrybucją nawozów potasowych. Prezesem zarządu jest Aleksander Surganow, który pełni tę funkcję również w spółce Chemagrotrade, dla której zgłoszonym beneficjentem rzeczywistym jest Anatolij Giennadiejewicz Łomakin (Anatoly Gennadyevich Lomakin), posiadający pośrednio 30,6% udziałów poprzez podmioty powiązane ulokowane w tzw. rajach podatkowych.*

A. Łomakin zajmuje 85 pozycje na liście najbogatszych osób w Federacji Rosyjskiej i należy do elity rosyjskich oligarchów, dysponujących majątkiem o szacunkowej wartości 6,3 mld zł.

Chemagrotrade Polska Sp. z o.o. to podmiot z sektora o znaczeniu strategicznym dla rządu białoruskiego. Spółka obsługuje wymianę handlową między Białorusią i Polską oraz innymi krajami europejskimi.

Eksport nawozów potasowych o wartości 2,4 mld USD to blisko 9% całości eksportu Białorusi, co stanowi istotne źródło kluczowych walut oraz dochodów dla budżetu państwa.”

Szczegółowe informacje w przedmiotowym zakresie zostały przekazane do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji pismem Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego (znak: M-8-III-Z-2376/2022, przesłanym pismem znak: M-8-III-Z-2377/2022)), stanowiącym dokumentację niejawną oznaczoną klauzulą „zastrzeżone”, podtrzymanym pismem z dnia 28 listopada 2023 r. (znak: M-III-9090/2023).

Należy zauważyć, że wniosek Szefa CBA został złożony w niniejszej sprawie w oparciu o informacje pozyskane przez tę formację jako służbę specjalną i w istotnej części niejawne. Przekazane informacje zostały poddane analizie i Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji uznał je za wystarczające do wydania w dniu 6 grudnia 2023 r. decyzji nr DPP-TPZ.0272.117.2023(3).

W dniu 5 marca 2024 r. (data wpływu: 5 marca 2024 r.) CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie, zwana dalej również „Spółką”, reprezentowana przez Prezesa Zarządu Aleksandra Sorganowa, złożyła do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji „Wniosek o wykreślenie Spółki Chemagrotrade Polska Sp. z o.o. z listy sankcyjnej MSWiA”.

We wskazanym dokumencie Spółka wniosła o:

1. wykreślenie jej z listy sankcyjnej prowadzonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji;
2. jak najszybsze odblokowanie rachunków w celu dokonania przelewów z tytułu:
  - 2.1. wynagrodzeń;
  - 2.2. zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego;
  - 2.3. zobowiązań za usługi księgowe.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy, *do postępowań w sprawach wpisu na listę oraz wykreślenia z niej, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, mają zastosowanie przepisy (...) art. 107 § 1, art. 112, art. 113 § 1 (...) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego*. Zgodnie przy tym z art. 107 § 1 pkt 6 Kpa decyzja zawiera w szczególności uzasadnienie faktyczne i prawne. Należy podkreślić, że przepis art. 4 ust. 1 ustawy nie odsyła do art. 107 § 3 Kpa, zgodnie z którym uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Przy tym zgodnie z art. 3 ust. 9 ustawy *minister właściwy do spraw wewnętrznych może ograniczyć zakres uzasadnienia (...) ze względu na bezpieczeństwo państwa lub porządek publiczny*. W ocenie organu taka sytuacja, w sposób oczywisty, występuje w sprawach tego rodzaju, zwłaszcza w przypadku informacji niejawnych.

Mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy, wskazać należy, że stosownie do art. 3 ust. 1 ustawy minister właściwy do spraw wewnętrznych wydaje decyzje w sprawach wpisu na listę oraz wykreślenia z niej.

Jak wskazano w decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji nr DPP-TPZ.0272.117.2023 (3) z dnia 6 grudnia 2023 r., zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy decyzję w sprawie wpisu na listę wydaje się względem osób i podmiotów dysponujących środkami finansowymi, funduszami oraz zasobami gospodarczymi w rozumieniu rozporządzenia 765/2006 lub rozporządzenia Rady (UE) nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. *w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających* (Dz. Urz. UE L 78 z 17.03.2014, str. 6,

z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 269/2014”, bezpośrednio lub pośrednio wspierających:

- 1) agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę rozpoczętą w dniu 24 lutego 2022 r. lub
- 2) poważne naruszenia praw człowieka lub represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i opozycji demokratycznej lub których działalność stanowi inne poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności w Federacji Rosyjskiej lub na Białorusi

– lub bezpośrednio związanych z takimi osobami lub podmiotami, w szczególności ze względu na powiązania o charakterze osobistym, organizacyjnym, gospodarczym lub finansowym, lub wobec których istnieje prawdopodobieństwo wykorzystania w tym celu dysponowanych przez nie takich środków finansowych, funduszy lub zasobów gospodarczych.

Stosownie do art. 3 ust. 3 ustawy decyzję w sprawie wpisu na listę minister właściwy do spraw wewnętrznych wydaje z urzędu lub na uzasadniony wniosek wskazanych w tym przepisie właściwych organów lub podmiotów.

Zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy decyzję w sprawie wykreślenia z listy minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać również na uzasadniony wniosek osoby lub podmiotu wpisanych na listę.

W myśl art. 3 ust. 7 ustawy, wydając decyzję w sprawie wpisu na listę, minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić zakres środków finansowych, funduszy lub zasobów gospodarczych w rozumieniu rozporządzenia 269/2014 lub rozporządzenia 765/2006, objętych środkami, o których mowa w art. 1 pkt 1 lub 2 ustawy.

Zgodnie z art. 3 ust. 8 ustawy decyzja w sprawie wykreślenia z listy zawiera w szczególności datę wydania, oznaczenie osoby lub podmiotu, których dotyczy, powołanie podstawy prawnej oraz uzasadnienie.

Mając na uwadze wskazany powyżej stan prawny oraz opierając się na przesłankach faktycznych, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał w dniu 6 grudnia 2023 r. decyzję nr DPP-TPZ.0272.117.2023 (3), wpisującą CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. na listę, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy. Rozstrzygnięcie oparto na stwierdzeniu, że w przypadku CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. zachodzą przesłanki zawarte w art. 3 ust. 2 ustawy, bowiem spółka jest podmiotem dysponującym odpowiednio funduszami oraz zasobami gospodarczymi w rozumieniu rozporządzenia 765/2006, bezpośrednio lub pośrednio związanym z osobami lub podmiotami wspierającymi poważne naruszenia praw człowieka lub represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i opozycji demokratycznej lub których działalność stanowi inne poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności na Białorusi, a także działania destabilizujące lub podważające integralność terytorialną,

suwerenność i niezależność Ukrainy. Ponadto istnieje prawdopodobieństwo wykorzystania w wyżej wymienionych celach dysponowanych przez podmiot wymieniony w sentencji decyzji funduszy lub zasobów gospodarczych.

Natomiast wskazany w sentencji decyzji z dnia 6 grudnia 2023 r. nr DPP-TPZ.0272.117.2023(3) zakres zastosowanych środków, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji określił stosownie do art. 1 ustawy, przy uwzględnieniu definicji zawartych odpowiednio w art. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia 765/2006.

Odnosząc się do przedstawionej przez Spółkę we wniosku z dnia 5 marca 2024 r. argumentacji, w tym zarzutu cyt. *„W uzasadnieniu decyzji MSWIA (...) na podstawie której Chemagrotrade Polska Sp. z o.o. została wpisana na listę sankcyjną jest sporo pomyłek.”*, należy podkreślić, że w ocenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, przedmiotowe postępowanie prowadzone było w sposób zgodny ze stosownymi przepisami ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. *o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego*, Kpa, jak również wszelkimi innymi przepisami mającymi zastosowanie w niniejszej sprawie. Ponadto organ, działając w warunkach określonych przez ww. ustawę, zobowiązany jest do zgromadzenia materiału dowodowego w takim zakresie, w jaki jest to niezbędne do podjęcia decyzji.

Rozpatrując wniosek Spółki należy wskazać, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, na wniosek Szefa CBA, oprócz CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. zastosował wynikające z ustawy środki ograniczające również w stosunku do CHEMAGROTRADE Spółka z o.o. w likwidacji z siedzibą w Warszawie (decyzja nr DPP-TPZ.0272.115.2023(4) z dnia 6 grudnia 2023 r.) oraz w stosunku do Anatolija Giennadiejewicza ŁOMAKINA (decyzja nr DPP-TPZ.0272.113.2023(3) z dnia 6 grudnia 2023 r.).

Jako uzasadnienie zastosowania środków ograniczających wobec CHEMAGROTRADE Spółka z o.o. w likwidacji wskazano, że jest to cyt. *„Podmiot pośrednio kontrolowany przez Anatolija Giennadiejewicza Łomakina (Anatoly Gennadyevich Lomakin), który zajmuje 85 pozycje na liście najbogatszych osób w Federacji Rosyjskiej i należy do elity rosyjskich oligarchów, dysponujących majątkiem o szacunkowej wartości 6,3 mld zł. Anatolij Łomakin jest zgłoszonym beneficjentem rzeczywistym spółki, posiadającym pośrednio 30,6% udziałów poprzez podmioty powiązane ulokowane w tzw. rajach podatkowych. Spółka prowadzi wymianę handlową z Białoruską Kompanią Potasową (ang. Berarusian Potash Company) – białoruskim sprzedawcą nawozów potasowych produkowanych przez kontrolowane przez białoruskie państwo przedsiębiorstwo Biełaruśkalij (...). Eksport nawozów potasowych o wartości 2,4 mld USD to blisko 9% całości eksportu Białorusi, co stanowi istotne źródło dochodów dla budżetu państwa. Białoruska Kompania Potasowa została objęta sankcjami USA w grudniu 2021 r. w odpowiedzi na „rażące lekceważenie*

norm międzynarodowych i dobra własnych obywateli przez Białoruś". Chemagrotrade to podmiot działający w sektorze o znaczeniu strategicznym dla rządu białoruskiego, powiązany z osobami i firmami kluczowymi dla zasilania budżetu Białorusi (...).

Natomiast uzasadnieniem do umieszczenia Anatolija Giennadiejewicza ŁOMAKINA na liście, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy, było to, że jest on cyt. „(...) rosyjskim oligarchą z majątkiem o szacunkowej wartości 6,3 mld zł. Obecnie zajmuje 85 pozycję na liście najbogatszych osób w Federacji Rosyjskiej. W latach 2012-2013 był deputowanym do rosyjskiej Dumy z listy Jednej Rosji. Anatolij Łomakin jest także absolwentem Moskiewskiego Państwowego Instytutu Stosunków Międzynarodowych. Jego byłym partnerem biznesowym w sektorze nawozów mineralnych był Władimir Potanin, rosyjski oligarcha z tzw. „listy Putina” opublikowanej w 2018 r. przez Departament Skarbu USA w związku z amerykańską ustawą CAATSA – (Countering America's Adversaries Through Sanctions Act).”.

Odnosząc się do kwestionowanej przez Spółkę współpracy z podmiotami gospodarczymi z Białorusi lub Federacji Rosyjskiej, cyt. „Spółka Chemagrotrade Polska nie jest kontrahentem żadnych firm białoruskich lub rosyjskich (...)” należy podkreślić, że wydając decyzję Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oparł się wniosku złożonym przez Szefa CBA, który jest organem wyspecjalizowanym w dziedzinie walki z przestępczością i którego ustaleniom Minister ma uzasadnione powody ufać i brać je pod uwagę. Niemniej Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przeprowadził własny proces analityczny, oceniając i weryfikując w szczególności treść wniosku Szefa CBA, a także biorąc pod uwagę m.in. informacje zawarte w innych wnioskach, w tym dotyczących CHEMAGROTRADE Spółka z o.o. w likwidacji i Anatolija Giennadiejewicza ŁOMAKINA. W toku procesu analitycznego Minister wykorzystał narzędzia i środki, które uznał za wystarczające, aby wydać decyzję, za którą w pełni przyjmuje odpowiedzialność.

Należy zauważyć, że do ustawowych zadań CBA należy, m.in. rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie zagrożeń godzących w szeroko rozumiane bezpieczeństwo wewnętrzne państwa w różnych jego aspektach, a zadania te wykonywane są poprzez prowadzenie czynności operacyjno-rozpoznawczych i analityczno-informacyjnych w celu uzyskiwania i przetwarzania informacji istotnych dla ochrony bezpieczeństwa państwa. Podkreślenia wymaga, że CBA jest zobowiązane do ochrony środków, form i metod realizacji zadań. W związku z powyższym Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji uznaje, że otrzymany wniosek zawiera maksimum informacji, które mogą zostać ujawnione bez narażenia bezpieczeństwa państwa.

Do podobnych wniosków w zakresie charakteru organów składających do Ministra wnioski o zastosowanie środków ograniczających doszedł także Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w sprawie pod sygn. akt I SA/Wa 2524/22, który w uzasadnieniu wyroku z dnia

18 maja 2023 r. podzielił zaprezentowany powyżej podgląd, wskazując dodatkowo, że cyt. „Jak wynika z art. 3 ust. 3 ustawy wnioskodawcą może być: Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, (...). Wymienione podmioty to wyspecjalizowane organy państwowe, które dysponują szczególnymi wiadomościami w zakresie porządku publicznego czy bezpieczeństwa państwa w różnych jego aspektach. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji orzeka zatem na podstawie wniosku specjalnego organu państwowego.”, co potwierdza, że działanie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wydania decyzji nr DPP-TPZ.0272.117/2023(3) z dnia 6 grudnia 2023 r. było prawidłowe i oparte na przepisach prawa.

W dalszej części wniosku Spółka stara się wywodzić, że nie jest powiązana z osobami lub podmiotami wspierającymi poważne naruszenia praw człowieka lub represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i opozycji demokratycznej lub których działalność stanowi inne poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności na Białorusi, a także działania destabilizujące lub podważające integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy, tj. z CHEMAGROTRADE Spółką z o.o. w likwidacji i Anatolijem Giennadiejewiczem ŁOMAKINEM, co do których, jak wskazano powyżej, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji również zastosował środki ograniczające.

Biorąc pod uwagę wskazane powyżej stanowisko, odnoszące się do informacji zawartych we wniosku Szefa CBA, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazuje, że zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy, ocenie organu wydającego decyzję podlega sam fakt istnienia powiązań – w szczególności o charakterze osobistym, organizacyjnym, gospodarczym lub finansowym – pomiędzy podmiotem, którego decyzja dotyczy, a osobą lub podmiotem, wobec których istnieje chociażby prawdopodobieństwo, że wykorzystają dysponowane przez siebie środki finansowe, fundusze lub zasoby gospodarcze, do bezpośredniego lub pośredniego wsparcia agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę rozpoczętej w dniu 24 lutego 2022 r. lub poważnych naruszeń praw człowieka lub represji wobec społeczeństwa obywatelskiego i opozycji demokratycznej lub których działalność stanowi inne poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności w Federacji Rosyjskiej lub na Białorusi.

Rozpatrując powyższą sprawę należy mieć na uwadze powiązania jedyne go udziałowca Spółki, będącego jednocześnie jej beneficjentem rzeczywistym i Prezesem Zarządu – Aleksandra Surganowa – ze spółką CHEMAGROTRADE Spółką z o.o. w likwidacji, w której również pełnił on funkcję Prezesa Zarządu, jak i z beneficjentem rzeczywistym i właścicielem tego podmiotu – Anatolijem Giennadiejewiczem ŁOMAKINEM. Nie bez znaczenia dla przedmiotowej sprawy jest także korelacja czasowa występująca pomiędzy rozpoczęciem w dniu 24 lutego 2022 r. pełnoskalowej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, a podjęciem w dniu 16 marca 2022 r.

uchwały o postawieniu w stan likwidacji CHEMAGROTRADE Spółka z o.o. Okoliczności wskazane we wnioskach Szefa CBA odnoszące się do Anatolija Giennadiejewicza ŁOMAKINA i CHEMAGROTRADE Spółka z o.o. w likwidacji, w powiązaniu z informacjami zawartymi we wniosku Szefa CBA dotyczącym Spółki, potwierdzają zasadność wpisania ww. osoby i podmiotów na listę, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy.

Ponadto reprezentujący Spółkę Aleksander Surganow sam w swoim wniosku potwierdza fakt istnienia takich powiązań, stwierdzając, że cyt. „*Firma Chemagrotrade Sp. z o.o. w której pracowałem jako zastępca Prezesa w latach 10-2015 – 06-2021 i później jako Prezes Zarządu od 02-06-2021 do dnia 28-02-2022 (...)*”. Odnosząc się do powyższego za nielogiczną należy uznać dalszą argumentację Spółki, cyt. „*Spółka Chemagrotrade Polska Sp. z o.o. błędnie została powiązana ze Spółką Chemagrotrade Sp. z o.o. (nie jest powiązana kapitałowo ani osobowo)*”. Tym bardziej, że zgodnie z informacją odpowiadającą odpisowi pełnemu z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego CHEMAGROTRADE Spółka z o.o. w likwidacji (numer KRS: 0000255672)¹, wykreślenie Aleksandra Surganowa z funkcji Prezesa Zarządu tego podmiotu gospodarczego ujawniono w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 22 marca 2023 r., a opublikowano w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nr 74/2023 (6725) z dnia 17 kwietnia 2023 r.².

W ocenie Ministra bezpośrednia lub pośrednia forma wspierania może oznaczać generowanie dowolnymi metodami zysków dla budżetu Białorusi, które następnie mogą zostać wykorzystane na potrzeby poważnych naruszeń praw człowieka lub represji lub działań stanowiących poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności na Białorusi, a z taką sytuacją mamy niewątpliwie do czynienia w tym wypadku. W szczególności wskazać należy na możliwość opodatkowania dochodów uzyskanych przez białoruski podmiot gospodarczy, tj. Białoruską Kompanię Potasową, kontrolowany przez białoruskie państwo przedsiębiorstwo Biełaruśkalij. Środki finansowe wpłacane w ramach podatków przez te podmioty do budżetu Białorusi z całą pewnością stanowią dochód tego państwa i mogą być przeznaczane na wskazane powyżej działania. Z podmiotem tym wymianę handlową prowadziła CHEMAGROTRADE Spółka z o.o. w likwidacji, a jej powiązania z Anatolijem Giennadiejewiczem ŁOMAKINEM oraz z CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. wskazano powyżej.

Odnosząc się natomiast do ww. białoruskich podmiotów gospodarczych Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zauważa, że zgodnie z informacjami zawartymi na stronie internetowej Biełaruśkalij jest ona „(...) *jednym z największych producentów i eksporterów*

---

¹ <https://wyszukiwarka-krs.ms.gov.pl/dane-szczegolowe-podmiotu;numerKRS=gaKgPCx6osnf4z8IH04N9w%3D%3D;typ=P> [dostęp: 18 marca 2024 r.].

² <https://wyszukiwarka-msig.ms.gov.pl/pobieranie-monitora/2023> [dostęp: 18 marca 2024 r.].

nawozów potasowych na świecie. Według Międzynarodowego Stowarzyszenia Nawozów odpowiada on za jedną piątą światowej produkcji nawozów potasowych.”¹, zaś strona internetowa Białoruskiej Kompanii Potasowej informuje, że jest ona „(...) wiodącym eksporterem potażu na rynku światowym.”², co pozwala przyjąć, że jako tak znaczne podmioty gospodarcze zapewniają Białorusi dochody w postaci podatków, które w sposób bezpośredni mogą być przeznaczane na finansowanie m.in. poważnych naruszeń praw człowieka lub represji lub działań stanowiących poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności na Białorusi. Należy zauważyć, że do analogicznego wniosku doszedł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie sygn. akt I SA/Wa 2527/22, zaznaczył, że cyt. „*Jak stanowi art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r., decyzję w sprawie wpisu na listę wydaje się względem osób i podmiotów dysponujących środkami finansowymi, funduszami oraz zasobami gospodarczymi w rozumieniu rozporządzenia 765/2006 lub rozporządzenia 269/2014, bezpośrednio lub pośrednio wspierających agresję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę rozpoczętą w dniu 24 lutego 2022 r. lub bezpośrednio związanych z takimi osobami lub podmiotami, w szczególności ze względu na powiązania o charakterze osobistym, organizacyjnym, gospodarczym lub finansowym, lub wobec których istnieje prawdopodobieństwo wykorzystania w tym celu dysponowanych przez nie takich środków finansowych, funduszy lub zasobów gospodarczych. Z przytoczonego przepisu wynika więc, że ustawodawca przewidział, iż wpisowi na listę podlegać będą nie tylko podmioty bezpośrednio lub pośrednio wspierające agresję, lecz także wszelkie inne osoby lub podmioty o ile są bezpośrednio powiązane z podmiotami wspierającymi. Powiązania takie mogą mieć m.in. charakter osobisty lub gospodarczy, jednak użycie w analizowanym przepisie zwrotu „w szczególności”, oznacza, że podstawą wpisu na listę mogą być powiązania różnego rodzaju, o ile przypisać można im przymiot bezpośredniości.”.*

Należy także zauważyć, że art. 3 ust. 2 ustawy wskazuje również przesłankę związku z osobami lub podmiotami, wobec których istnieje prawdopodobieństwo wykorzystania dysponowanych przez nie środków finansowych, funduszy lub zasobów gospodarczych w celach określonych w art. 3 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy.

Znaczenie przesłanki prawdopodobieństwa wykorzystania dysponowanych środków finansowych, funduszy lub zasobów gospodarczych w celach określonych w art. 3 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy dostrzegł również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w uzasadnieniu prawomocnego wyroku z dnia 18 maja 2023 r., sygn. akt I SA/Wa 2524/22, wskazując, że cyt. „*Słusznie Minister wskazał, że generowanie zysków (dowolnymi metodami) dla*

---

¹ <https://belaruskali.by/company/obshchaya-informatsiya/> [dostęp: 6 marca 2024 r.].

² <http://www.belpc.by/press-center/> [dostęp: 6 marca 2024 r.].

budżetu Federacji Rosyjskiej, które mogą zostać wykorzystane dla potrzeb działań wojennych – może stanowić pośrednią formę wspierania agresji, a bezpośrednio powiązanie z takim podmiotem wypełnia dyspozycją art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zauważyć też trzeba, że powołany przepis wskazuje na „istnienie prawdopodobieństwa” wykorzystania dysponowanych środków finansowych, funduszy lub zasobów gospodarczych. Nie ma zatem w tej sprawie znaczenia prawnego, argumentacja strony skarżącej wskazująca na brak „udowodnienia” przez organ przekazywania określonych środków (...).”

Reasumując stwierdzić należy, że powiązania Spółki spełniały ustawowe przesłanki umieszczenia jej na krajowej liście sankcyjnej, określone w art. 3 ust. 2 ustawy. Poprawność tego twierdzenia znajduje swoje odzwierciedlenie m.in. w motywach, na których opart się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, wydając w dniu 2 lutego 2023 r. wyrok w oddalającej skargę w podobnej sprawie (sygn. I SA/Wa 2527/22).

Jednocześnie należy podnieść, że przesłanki podjętego rozstrzygnięcia zostały należycie wyjaśnione w uzasadnieniu decyzji, z uwzględnieniem art. 107 § 1 KPA w związku z art. 4 ust. 1 ustawy. W świetle powyższego postępowanie, którego efektem było wydanie decyzji toczyło się wedle reguł określonych przepisami prawa.

Odnosząc się do całości wniosku należy nadmienić, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, jako organ władzy publicznej spełnia wyłącznie swój konstytucyjny obowiązek działania na podstawie i w granicach prawa – jest zobligowany, aby stosować obowiązujące unormowania prawne. Nie Minister bowiem, ale ustawodawca określił w ustawie tryb i zasady postępowania w sprawach wydawania decyzji o wpisaniu na krajową listę sankcyjną, odsyłając dodatkowo w tym zakresie do niektórych tylko przepisów Kpa.

Do kwestii tej odniósł się także Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wskazując w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 lipca 2023 r. o sygn. akt I SA/Wa 2528/22, że cyt. „(...) ani strona ani też organ administracji publicznej właściwy w tego rodzaju sprawach, a tym bardziej Sąd, nie mają wpływu na decyzje legislacyjne polskiego ustawodawcy. Organy administracji publicznej zobowiązane są jednak działać na podstawie przepisów prawa (art. 6 K.p.a.) i dlatego zastosowanie przez organ w tej sprawie regulacji art. 3 ust. 1 ustawy, nie można uznać za naruszające prawo.”

Zarzuty Spółki cyt. „Mimo to moja Spółka Chemagrotrade Polska SP z o.o. została oskarżona bezpodstawnie o łamanie przepisów Ustawy sankcyjnej (...) co skutkowało zablokowaniem rachunków Spółki.” należy także uznać za chybione. Celem ustawy, a w konsekwencji wydanej na jej mocy decyzji, nie jest pozbawienie możliwości prowadzenia przez Spółkę działalności gospodarczej, a jedynie przeciwdziałanie dysponowaniu funduszami i zasobami gospodarczymi na cele określone w art. 3 ust. 2 ustawy.

Ponadto, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazuje, że zgodnie z ustawą, zadania i kompetencje, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2, art. 3a ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 4a i art. 4b rozporządzenia 765/2006 wobec osób i podmiotów wpisanych na listę wykonuje Szef Krajowej Administracji Skarbowej. Powyższe oznacza, że Spółka może wystąpić do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z wnioskiem o zastosowanie przewidzianych w rozporządzeniu 765/2006 odstępstw, m.in. odstępstw wyrażonych w art. 3 ust. 1 i 2 lub art. 4a ww. rozporządzenia, na podstawie których możliwe jest uwolnienie niektórych zamrożonych funduszy lub zasobów gospodarczych, lub udostępnienie niektórych zamrożonych funduszy lub zasobów gospodarczych, lub też uwolnienie niektórych zamrożonych środków finansowych lub zasobów gospodarczych, w odniesieniu do osób i podmiotów objętych środkami ograniczającymi. Pełen katalog uprawnień Szefa Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie wyrażania zgody na odstępstwa od środków ograniczających nałożonych na mocy decyzji zawiera art. 5 ust. 1 ustawy. W związku z tym kwestia zastosowania odstępstw pozostaje poza zakresem właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W tym kontekście należy ponownie przytoczyć cytowany wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, sygn. akt I SA/Wa 2524/2022 z 18 maja 2023 r., w którym skład orzekający potwierdził, że cyt. *„Ewentualne negatywne skutki dla określonego podmiotu wpisanego na listę, nie mogą stanowić podstawy uchylecia decyzji gdyż byłoby to sprzeczne z ratio legis ustawy i nie służyło głównym jej celom. Oczywistym przy tym jest, że ustawa z 13 kwietnia 2022 r. ma charakter represyjny, sankcyjny i trudno oczekiwać aby zastosowanie jej zapisów do określonego podmiotu nie miało wywoływać negatywnych dla tego podmiotu skutków.”*. Środki ograniczające nie mają jednak charakteru karnego, a zapobiegawczy, stanowiący o czasowym braku możliwości korzystania ze swoich uprawnień.

Na marginesie warto również zauważyć, że na stosowanie pewnych ograniczeń wobec konstytucyjnych praw i wolności pozwala sama Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie bowiem z art. 31 ust. 3 ustawy zasadniczej, ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. W ocenie organu sytuacja taka niewątpliwie wystąpiła.

W kontekście podniesionych przez Spółkę zarzutów dotyczących ograniczenia prawa do korzystania z środków zgromadzonych na rachunkach należy zauważyć, że Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, w uzasadnieniu postanowienia sygn. akt V SA/Wa 1489/22 z dnia 15 września 2022 r. wskazał, że cyt. *„Podkreślenia wymaga, że przedmiotowa*

ustawa dotyczy tzw. „mrożenia majątków”, a więc czasowej niemożności dysponowania majątkiem. Nie oznacza to odjęcia własności, które na gruncie Konstytucji RP może być dokonane jedynie w ramach wywłaszczenia (...) lub przepadku (...). Jest to działanie, które jest przewidziane w ramach polskiego porządku prawnego, czy to przez bezpośrednio skuteczne rozporządzenie UE czy to przez ustawę o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, i mieści się w zakrojonych przez Konstytucję RP ramach (por. postanowienie WSA w Warszawie z dnia 29 czerwca 2022 r. o sygn. akt V SA/Wa 1180/22).”.

Stanowisko to zostało podtrzymane przez Naczelny Sąd Administracyjny, który rozpatrując zażalenie na ww. orzeczenie, postanowieniem sygn. akt III OZ 805/22 z dnia 19 stycznia 2023 r., oddalił je jako niezasadne. W uzasadnieniu przywołanego postanowienia Sąd podkreślił, że cyt. „(...) interes społeczny polegający na przeciwdziałaniu agresji przeważa w tej konkretnej sytuacji nad interesem podmiotu wpisanego na ww. listę.” oraz w dalszej części cyt. „(...) skutki wykonania zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji, a więc zamrożenie majątku spółki, a co za tym idzie poważne utrudnienia lub wręcz brak możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, są celowym zabiegiem ustawodawcy, który z pewnością wziął je pod uwagę uchwalając ustawę z 13 kwietnia 2022 r.”.

Należy również odnotować, że pismem z dnia 6 marca 2024 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zwrócił się do Szefa CBA, jako organu składającego wniosek dotyczący zastosowania wobec CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie środków przewidzianych w art. 1 ustawy, z prośbą o zajęcie stanowiska w zakresie złożonego wniosku. W odpowiedzi przesłanej pismem z dnia 13 marca 2024 r. (znak: M-III-2258/2024) Szef CBA podtrzymał stanowisko wyrażone we wniosku znak: M-8-III-Z-2376/2022, przesłanym pismem znak: M-8-III-Z-2377/2022.

Opierając się na przytoczonym powyżej stanie prawnym, uwzględniając całokształt przedstawionych wyżej uwarunkowań oraz dokonując całościowej analizy zebranych w sprawie materiałów, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji postanowił odmówić uwzględnienia wniosku z dnia 5 marca 2024 r. CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie wykreślenie z listy, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy.

Stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy zawiadomienie strony o decyzji następuje przez jej udostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Mając na uwadze powyższe, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji orzekł jak w sentencji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 3 ust. 10 ustawy, od niniejszej decyzji nie służy wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Zgodnie z art. 16 § 2 Kpa oraz art. 3 § 2 pkt 1, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1634, z późn. zm.) decyzja niniejsza może być zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia (tu: udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji) niniejszej decyzji stronie, za pośrednictwem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (adres: ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa).

Zgodnie z art. 230 § 1 ustawy – *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* od pism wszczynających postępowanie przed sądem administracyjnym w danej instancji pobiera się wpis stosunkowy lub stały. Zgodnie z art. 231 ustawy – *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi*, od skargi w niniejszej sprawie pobiera się wpis stały.

Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie *wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi* (Dz. U. z 2021 r. poz. 535), wpis stały bez względu na przedmiot zaskarżonego aktu lub czynności wynosi w sprawach skarg na akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa – 200 zł.

Na zasadach określonych w art. 243-262 ustawy – *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi* skarżący ma możliwość ubiegania się o przyznanie prawa pomocy lub o zwolnienie od kosztów.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
z up. Czesław Mroczek – Sekretarz Stanu
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Otrzymują (poprzez udostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji):

1. CHEMAGROTRADE POLSKA Spółka z o.o.
ul. Wał Miedzeszyński 608, 03-994 Warszawa;
2. aa.

Do wiadomości:

1. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego.